

על הדבש ועל העוקץ

לפני מספר שבועות סערו הרוחות סביב ספרה החדש של הסופרת גליה עוז, בתו של הסופר עמוס עוז. בספר, היא מתארת את האלימות הקשה בה נהג אביה בה ובבני משפחתה. הספר עורר גל תגובות ודיון ציבורי ער על יחס ילדים להתנהגות הוריהם.

במוקד ליל הסדר עומד היחס הבין-דורי! מצוות "והגדת לבנך" היא אחת משתי המצוות שאנו מחויבים בהן מדין התורה בלילה הזה. אלא שבנוסף לכך, ההגדה עצמה עוסקת ביחסנו לאבותינו. וכך נאמר באחת מאופני הגנות בה אנו פותחים את הסדר: "מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו".

מה פשר הזכרת הכתם ההיסטורי הזה של אבותינו? האם לא היה ראוי יותר להתחיל בייחוס החיובי של ישראל בלילה חגיגי שכזה?

שתי תשובות לשאלה זו: האחת היא שכדי להעריך משהו עלינו להרגיש קודם לכן את היעדרו בצורה מוחשית. מי שלא חש כמה היה קשה בהתחלה, לא ידע להעריך את משמעות הטוב שבהווה. ומי כמונו להבין זאת לאחר שנת הקורונה שחוונו...

אך ישנה תשובה עמוקה יותר: במבט פנימי, אנו מביטים גם על הגנות בעין חומלת וטובה. ללא הקושי שחוונו לא היינו יכולים להגיע לאן שהגענו. גם דברים קשים שחוונו בחיינו גרמו לעיצוב וגיבוש דמותנו כפי שהיא כיום. בכך, אנו יודעים להצביע על הרע מצד אחד, לא לטייח אותו ולכסות עליו, אך מן הצד השני - אנו יודעים לחלץ גם ממנו ניצוצות יקרים שלא היינו זוכים ללקט בלעדיו.

היחס הכפול הזה של הבנים אל האבות, מהווה קריאת כיוון עבורנו בלילה הזה; מצד אחד להבחין מאיפה זכינו לצאת ומן הצד השני - להודות על מה שקיבלנו, גם בחלקים האפלים של חיינו - "על הדבש ועל העוקץ".

הרב ליאור לביא,

מראשי ארגון בשביל הנשמה, מרצה בארגון קהלים וחבר בתנועת בוחרים במשפחה

בוחרים
במשפחה

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם